

Hudební nástroje gotiky

- drnkací nástroje – kithara, lyra, harfa, loutna, **psaltérium** – cimbál, clavichord, **trumšeit** – jednostrunný kontrabas,
- smyčcové nástroje – **rebec**, **vielle**, **fidule** – předchůdce houslí
- dechové nástroje – příčná flétna, různé druhy trub, **olifanty** – ze slonové kosti, trubky, pozouny, **buccina** – tuba, **cinky**, **serpent**
- bicí nástroje – buben, kosman, tamburína, tympány, triangl, puklice
- nejstarší a nejsložitější nástroj jsou varhany

Vývoj notace

- Notace 1) písmenná – písmena řecké abecedy
2) znaková – používání zvláštních znaků
- a) neumová
 - b) chorální
 - c) menzurální

- Neumová notace** - vznik kolem 9. století
- ukazovala pouze přibližný pohyb melodie, ozdoby, počet tónů v melismatu
 - neměla ani intonační, ani rytmickou přesnost
 - systém čárek a teček nad textem

- Chorální notace** - 10. – 12. století
- intonačně přesná, ale rytmicky ještě neurčitá, neměla nožičky u not
 - znaky měly čtyřhranný tvar, aby mohly být přesně vyznačeny v osnově,
 - Guido z Arezza - zavedl notovou osnovu se 4 linkami
 - zavedl solmizaci – ut re mi fa sol la

- Menzurální notace** - **černá**
- **kolorovaná** - vznikla asi ve 13. století
 - měla již znaky pro různě dlouhé noty, pomlky i pro výšku not
 - záleželo na barvě tónu (modrá, červená)
 - **bílá** - vznikla asi v 15. století
 - začalo se užívat znaků bílých, nevyplněných
 - noty již měla nožičky, praporky

- v 16. století - autoři začali zdobit začátky skladeb ozdobným písmem
- psalo se bílou menzurální notací
- **tabulatury** - znázorňovali hmaty na nástroj
- kombinace čísel, písmen, not a symbolů

- v 17. století byla definitivně zavedena taktová čára

Nejstarší středověké české památky

- konec 10. - 11. století – 1. píseň - **Hospodine, pomiluj ny** – vroucí prosba k Bohu pro úrodu a pokoj na Zemi
- **Svatý Václave** – latinská liturgie
- 13. - 14. století - **Dřevo se listem odievá**
- **Andělíčku rozkochaný** – světské skladby
- **Mastičkář** – velikonoční hra – 40. léta 14. století
- **Buoh všemohúci**
- **Jezu Kriste, šcedrý kněže** – duchovní písně
- husitství - *písně tábořské* (výrazově tvrdé, strohé) a *pražské* (melodicky bohatší)
- jednohlasý chorál
- **Jistebnický kancionál** - sbírka husitských písní a skladeb z r. 1420
- **Povstaň, povstaň, veliké Město pražské**
- **Ktož jsú boží bojovníci**
- **Ó svolanie konstanské** - o upálení Jana Husa
- *časová píseň* – komentovala politický život atd.